

Kulturna dediščina ima pomembno vlogo pri oblikovanju prihodnosti Evrope. Naglasitev družbenega pomena dediščine, potrebe po njenem ohranjanju v javno korist ter razvojnih priložnostih na znanstvenem, kulturnem, izobraževalnem in gospodarskem področju, se odraža v zagotavljanju javnega interesa in upoštevanju vključujočega in povezovalnega pristopa pri upravljanju. Strokovno verodostojni programi v presečišču dediščine, umetnosti in razvedrila so dolgoročna naložba v ohranjanje dediščine in tradicij lokalnih okolij tudi za prihodnje generacije. Vrhnika ima izjemen potencial na področju naravne in kulturne dediščine, ki v zadnjem obdobju pridobiva na prepoznavnosti tako v lokalnem, kot tudi nacionalnem in mednarodnem prostoru. Letos je občina dobila priložnost gostiti slavnostno odprtje 29. Dnevoev evropske kulturne dediščine in 7. Tedna kulturne dediščine, ki jih koordinira Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Prireditve bo odprl minister za kulturo mag. Zoran Poznič. Ob tej priložnosti bo potekala tudi slavnostna razglasitev projekta Ljubljana na Unescov seznam najboljših praks za varovanje podvodne kulturne dediščine. Pester celodnevni program je pripravila zadruga za kulturo ZA.POLIS v partnerstvu z Muzejem in galerijami mesta Ljubljane in sodelovanju z mednarodnimi, nacionalnimi in lokalnimi javnimi zavodi in nevladnimi organizacijami. Vljudno vabljeni!

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE IN TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE

Namen Dnevoev evropske kulturne dediščine (DEKD) je spodbuditi zanimanje javnosti za varstvo kulturne in naravne dediščine ter javnosti predstaviti idejo o skupni kulturni dediščini, o bogastvu in kulturni raznolikosti Evrope; spodbujati k reakciji na socialne, politične in ekonomske izzive. DEKD predstavljajo najprepoznavnejšo akcijo pod okriljem Sveta Evrope in Evropske Unije na področju kulture, saj sodeluje 50 držav, 6.000 mest, 30.000 kulturnih spomenikov, obišče jih več kot 20 milijonov obiskovalcev.

Vse države delujejo po sprejetih smernicah:

- DEKD se prirejajo v Evropi od avgusta do oktobra;
- vstop na dogodke je brezplačen ali je vstopnina znatno znižana;
- odpirajo se vrata spomenikov, ki so sicer zaprta za širšo javnost;
- DEKD vključujejo obiske spomenikov, ki so sicer odprti za javnost pod pogojem, da gre za dodatne dejavnosti, kot so posebna vodstva, delavnice, koncerti, predstave, okrogle mize, simpoziji ...;
- dogodki so usmerjeni k družinam in spodbujajo udeležbo otrok in mladih;
- vse države in lokalni organizatorji uporabljajo poimenovanje DEKD, logo DEKD in označijo prireditvena mesta z zastavo DEKD.

DEKD so v Sloveniji od začetka tematsko zasnovani. Cilji, ki jih poleg skupnih evropskih uresničujemo v naši praksi pa so:

- spodbujamo sodelovanje laične in strokovne javnosti pri prepoznavanju, promociji in izjemoma tudi pri obnovah kulturne dediščine;
- uporabljamo celovit pristop tako z vidika dediščine kot nedeljivega pojma kot tudi iz vidika delovanja človeka, ki za obravnavo dediščine razvija svojo ustvarjalnost na več področjih;
- težimo k povezovanju slovenskega kulturnega prostora tudi onkraj meja Slovenije;
- vključujemo etnične skupnosti, ki živijo na območju Slovenije;
- z medinstitucionalnim in medresorskim povezovanjem skušamo zapolnjevati vrzeli, ki jih med nas postavljajo okvirji institucionalnega delovanja.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije kot koordinator slovenskih prireditev povabi k sodelovanju institucije, društva, posameznike, ki s svojimi aktivnostmi prispevajo k varovanju in popularizaciji kulturne dediščine. V okviru DEKD se za teden dni v pestrem dogajanju poveže velika množica slovenskih mest, krajev in vasi. Dediščina v teh dneh oživi.

Teden kulturne dediščine (TKD) je nacionalni medresorski projekt z naslednjimi cilji:

- z različnimi aktivnostmi želimo spodbujati večjo vključenosti vsebin s področja ohranjanja kulturne in naravne dediščine v vzgojno-izobraževalne procese, v formalnem in neformalnem izobraževanju;
- vrtčevskim otrokom, učencem in dijakom podati osnove prepoznavanja, spoznavanja,

ohranjanja in varovanja dediščine. Podučiti jih kako, kje in od koga pridobiti osnovne informacije o dediščini. Kulturna vzgoja na področju dediščine naj postane vzgoja za vse življenje.

V tem pogledu delujemo na dveh področjih: nagovarjamo vzgojitelje in učitelje, naj kulturno in naravno dediščino poglobljeno obravnavajo v učnem procesu. Pri tem naj bodo ustvarjalni, naj popeljejo otroke izven učilnic in naj se povezujejo z dediščinsko stroko pri skupnih projektih. Drugo področje naših aktivnosti pa je spodbujanje muzejev, galerij, arhivov, knjižnic in tudi društev, da pripravijo posebne programe za te ciljne skupine. TKD je vsebinsko (enaka tema) in terminsko (enak termin izvedbe) usklajen z DEKD.

Idejo o približevanju dediščinskega in vzgojno-izobraževalnega področja smo zapisali tudi v Nacionalni program za kulturo 2014-2017 kot cilj, da bo četrtina slovenskih vrtcev, osnovnih, srednjih šol in gimnazij aktivno sodelovala v TKD. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije je nosilec projekta, partnerji pa so: Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, UNESCO komisija za Slovenijo, Zavod RS za šolstvo in Skupnost vrtcev Slovenije.

Osnovna vodila TKD: dostopnost vsebin (dogodki so brezplačni), kroskurikularno umeščanje vsebin s področja dediščine, odprto učno okolje, medpredmetno povezovanje, povezovanje organizacij iz različnih področij (dediščina, kultura, izobraževanje, turizem, šport, delovanje lokalnih skupnosti in nevladnih organizacij) in medgeneracijsko povezovanje.

Vabljeni na letošnje odprtje DEKD in TKD, ki bo potekalo 27. septembra na Vrhniki, med 28. 9. in 12. 10. 2019 pa tudi na številne dogodke in prireditve po Sloveniji!

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

PROGRAM

14. 9. 2019, 11.00

SPLOŠNO JAVNO VODENJE PO RAZSTAVI MOJA LJUBLJANICA

Obiskovalci se lahko javnemu vodenju brezplačno pridružite z nakupom vstopnice. Prijave sprejemamo do petka, dan pred vodenjem na info@mojaljubljana.si.

SLAVNOSTNA RAZGLASITEV PROJEKTA LJUBLJANICA NA UNESCOV SEZNAM NAJBOLJŠIH PRAKS ZA PODVODNO KULTURNO DEDIŠČINO IN ODPRTJE 29. DNEVOEV EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE IN 7. TEDNA KULTURNE DEDIŠČINE

Vse prireditve so brezplačne. Več informacij o programu: www.zvkds.si/dekd in www.mojaljubljana.si

24. 9. 2019, 11.00

TISKOVNA KONFERENCA

Srečanje za novinarje in zainteresirano javnost s predstavitvijo letošnjih Dnevoev evropske kulturne dediščine in Tedna kulturne dediščine ter Unesco znaka najboljših praks za podvodno kulturno dediščino bo potekalo v razstavišču Moja Ljubljana.

27. 9. 2019, 8.00-21.00

CELODNEVNI PROGRAM DEKD in TKD

Več lokacij na Vrhniki

Namen letošnje teme DEKD in TKD, Dediščina # umetnost # razvedrilo, je prikazati mnogo vidikov tako snovne kot tudi nesnovne kulturne dediščine, posvečene umetnosti in prostemu času, s pomočjo katerih lahko uživamo v kulturi in pobegnemo iz vsakdana, bodisi v luči ustvarjalca, poznavalca, varuha, igralca ali obiskovalca. Celoten program odprtja in programov v septembru in oktobru 2019 najdete v zloženki Program odprtja DEKD in TKD 2019; www.zvkds.si/dekd in www.mojaljubljana.si.

27. 9. 2019, 17.00-19.00

PROGRAM ZA DRUŽINE

Razstavišče Moja Ljubljana

Ob temi Dediščina # umetnost # razvedrilo boste v razstavišču Moja Ljubljana spoznali zgodbe stalne in občasne razstave ter raziskovali zgodovino podvodne dediščine in podvodnih arheoloških raziskav celinskih voda ter morij.

27. 9. 2019, 17.00-19.00

PROGRAM ZA OBČANE

Zbirno mesto v razstavišču Moja Ljubljana

V sodelovanju z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Ljubljana vas vabimo na javno vodenje po območjih kulturne dediščine v središču Vrhnike. Na sprehodu boste spoznali izjemne potencialne kulturne dediščine ter priložnosti za zagotavljanje njene dostopnosti in ohranjanje za bodočo generacijo.

27. 9. 2019, 19.00-21.00

SLAVNOSTNA PRIREDITEV

Razstavišče Moja Ljubljana

29. Dnevoev evropske kulturne dediščine in 7. Teden kulturne dediščine bo odprl minister za kulturo mag. Zoran Poznič. Ob tej priložnosti bo potekala tudi slavnostna razglasitev projekta Ljubljana na Unescov seznam najboljših praks za varovanje podvodne kulturne dediščine.

